

JOSIP MIHALJEVIĆ

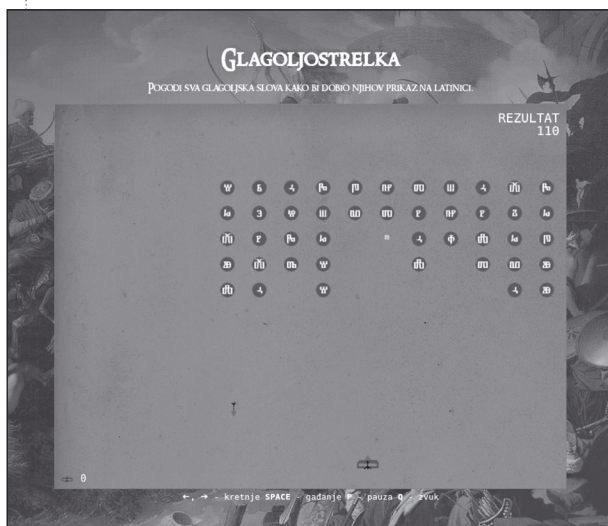
Zabavna glagoljica*

U *Hrvatskome jeziku* iz rujna 2016. godine u članku *E-učenje i hrvatski jezik* spominju se igre za učenje hrvatskoga jezika s mrežnih stranica *Jezične igre* (www.jezicneigre.com). Također se spominju i dvije igre za učenje glagoljice *Memori s glagoljicom* (www.stin.hr/hr/article/120/memori_s_glagoljicom) i *Glagoljojed* (zci.stin.hr/games/glagoljojed/) sa stranica Staroslavenskoga instituta. Dvije godine nakon pojave tih igara objavljene su i mnoge druge igre na stranicama *Jezične igre*. Trenutačno se tamo nalaze i igre za učenje njemačkoga i latinskoga jezika te igre za učenje mitologije, a ima i mnogo novih sadržaja za učenje hrvatskoga jezika. Riječ je o igrama u kojima se pogađaju riječi prikazane slikama, rješavaju križaljke, igra križić-kružić (jedan igrač protiv drugoga ili protiv računala), sparuju muški i ženski mocijski parovi (ta je igra objavljena i na stranicama projekta *Muško i žensko u hrvatskome jeziku* – ihjj.hr/projekt/musko-i-zensko-u-hrvatskome-jeziku/72/) te o kvizovima za učenje pravopisa. Neke od tih igara nalaze se i na stranicama portala *Hrvatski u školi* (<http://hrvatski.hr/igre/>). Staroslavenski institut u međuvremenu je također objavio nove obrazovne igre (www.stin.hr/hr/category/obrazovne_igre/29) poput osmosmjerke, tetrisa te igara koje su načinom igranja inspirirane komercijalnim videoigrama. Takve su igre *Leteća glagoljica*, koja je rađena po uzoru na igru za pametne telefone (engl. *smartphone*) *Flappy bird* i *Glagoljatrix*, igra inspirirana igrom za konzole i računala *Super Hot*. O tim igrama više možete doznati u radu *Nove mrežne igre za učenje glagoljice*, koji je objavljen u 18. broju časopisa *Baščina*.

Igre za učenje glagoljice trenutačno su i najpopularnije prema analizi broja pritisaka i dijeljenja na Facebooku. Jedan od razloga, osim kulturne i povijesne važnosti glagoljice, može biti i to što su igre s glagoljicom vizualno najatraktivnije zbog ilustracija iz različitih misala te što su načinom igranja drukčije od klasičnih igara koje se igraju na papiru ili ploči kao što su križaljka, križić-kružić, vješala itd. Novije igre za učenje glagoljice sličnije su suvremenim računalnim igrama kao što su tetris, *Flappy bird*, *zmijsa* itd.

Posljednje dvije igre objavljene na stranici *Jezične igre* jesu *Glagoljojed 2* i *Glagoljostrelka*. Te igre nisu bile predmetom dosadašnjih radova. *Glagoljojed 2* unatoč tomu što je zamišljen kao nastavak prvoga *Glagoljojeda*, tj. zmijsa s glagoljicom, ima potpuno drukčiji dizajn i igra se na drukčiji način. Te dvije igre povezuje jedino to što igrač s pomoću svojega lika jede glagoljična slova. *Glagoljojed 2* igra je tipa Pac-Man u kojoj glavni lik umjesto velikih točkica jede glagoljična slova kako bi uspio pojesti duhove koji ga love. Za svako slovo

* Rad je izrađen na istraživačkome projektu *Hrvatski mrežni rječnik – Mrežnik* (IP-2016-06-2141), koji u cijelosti financira Hrvatska zaklada za znanost i koji se provodi na ustanovi nositelju projekta Institutu za hrvatski jezik i jezikoslovlje.

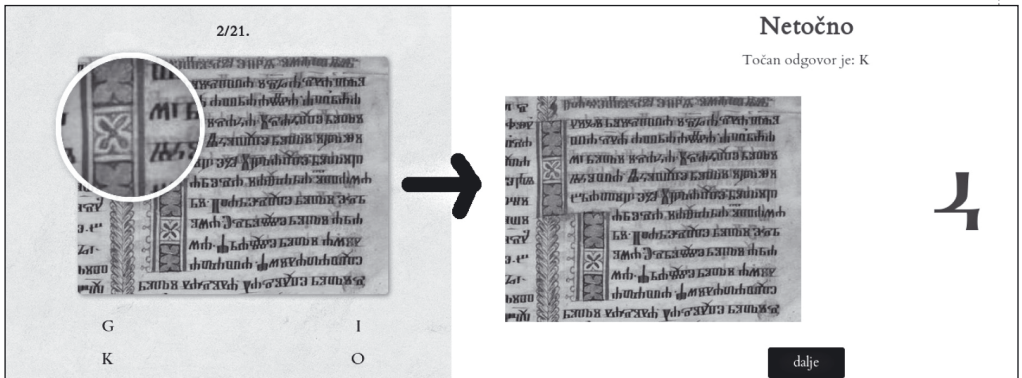
1. slika: *Glagoljostrelka* je igra u kojoj treba pogoditi sva glagoljična slova (<https://jezicneigre.com/hr//glagoljostrelka/>).

2. slika: *Glagoljojed 2* je igra tipa Pac-Man u kojoj se s pomoću pojedenoga glagoljičnog slova može pojesti duhove (<https://jezicneigre.com/hr//glagoljojed2/>).

na dnu zaslona piše odgovarajuće latinično slovo. *Glagoljostrelka* je inspirirana popularnom arkadnom igrom *Space Invaders*. Budući da već postoji igra *Svemirska glagoljica*, promijenjen je izgled igre tako da za razliku od igre *Space Invaders* ta igra izgleda kao da se odvija u srednjemu vijeku. Igrač ne pokreće svemirski brod kao u izvornoj igri, nego luk iz kojega se strijelama ne gađaju izvanzemaljci, nego glagoljična slova. Kao podloga za igru postavljen je stari srednjovjekovni papir umjesto svemira te se u pozadini nalazi slika srednjovjekovne borbe s Osmanlijama. Obje nove igre imaju zvučne efekte koji prate određene događaje u igri.

Treba još spomenuti i kviz za učenje glagoljičnih inicijala, koji je napravljen u suradnji sa Staroslavenskim institutom u povodu multimedijskoga predstavljanja *Novakova misala*, koji ove godine obilježava 650. obljetnicu nastanka (1368.). Kviz se nalazi u zabavnome kutku demoinačice virtualne izložbe *Misal kneza Novaka: prvi datirani glagoljski misal*. Virtualna izložba još nije objavljena te se njezine mrežne stranice još ne mogu pronaći s pomoću mrežne tražilice poput Googlea, ali je javno dostupna preko poveznice bornal2.gitlab.io/glagoljica-projekt/. Na kvizu s inicijalima prvo se prikaže slika inicijala u glagoljičnome tekstu za koji igrač mora odabrati odgovarajuće glagoljično slovo. Nakon točnoga odgovora igraču se uz sliku prikaže glagoljično slovo, koje treba odabrati kako bi se vidjela sličnost između nacrtanoga inicijala i slova. Ta igra može pomoći korisnicima da na zabavan način prepoznaju različite inicijale rukopisa. Na stranicama virtualne izložbe također

3. slika: Kviz u kojemu se pogađaju glagoljični inicijali iz misala

se nalazi pamtilica u kojoj se povezuju inicijali, slagalica za slike iz misala, vremenska lenta te interaktivna karta.

I na kraju spomenimo još da je osim u spomenutim obrazovnim igrama glagoljica prisutna i u nekim velikim komercijalnim igrama. U poljskim igrama iz serijala *Witcher* glagoljica se može vidjeti povremeno na pločama, plakatima te oružju i oruđu. U hrvatskoj igri *Serious Sam 3* glagoljica se upotrebljava kao pismo izvanzemaljaca koji napadaju zemlju. Više o glagoljici u komercijalnim igrama možete pročitati u članku *Glagoljica u komercijalnim videoigrama* u časopisu *Baščina* 18. U budućnosti možemo očekivati još igara te drugih zabavnih multimedijских sadržaja s glagoljicom s obzirom na dostupne informatičke resurse i algoritme koji se mogu na mnoge kreativne načine iskoristiti da pouče korisnike o različitim zanimljivim činjenicama i znanjima vezanim uz glagoljicu.

4. slika: Glagoljica ispred postolarskoga obrta u igri *Witcher 3*